

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

 PONEKE, PARAIRE, TIHEMA 1, 1905.

Panui i raro i nga tikanga o "Te Ture Kararehe, 1893."—Nama 582.

KUPU WHAKAATU KI NGA TANGATA WHAI-POAKA.

Te Tari Whakahaere i te Mahi Ahu Whenua, Poneke, Hanuere 17, 1900.

I TE MEA kua kitea kua pa te mate piwa poaka ki nga poaka o etahi wahi e tatahi ana te takoto i roto i nga motu nei, he tono tenei ki nga tangata whai poaka kia tere tonu te tuku i te kupu ki te Kai-tirotiro Kararehe o te takiwa, hei whakaatu kua pangia kua matemate rawa atu ranei etahi o nga poaka e haere ana i roto i a ratou kahui poaka. Ki te pangia he poaka e te mate ahakoa iti noa iho nei, ki te uru ranei nga poaka ki etahi atu kua pangia e te mate, kua aua poaka e kawea ketia kia tirotirohia ra ano taua mea e te Kai-tirotiro Kararehe.

E tino tika ana kia tino patua rawatia tenei mate, he mate tino kino, tino kaha hoki te toro haere, tatemea hoki ma te mau tonu o te tupu haere o te mahi hanga pekana e mau tonu ai hoki te tupu haere o te mahi whakatete kau.

Na reira, he tono atu tenei kia tino tautokona e nga tangata whai poaka nga tikanga e panuitia nei.

Na JOHN D. RITCHIE, Tino Kai-tirotiro Kararehe.

NGA TEKIONA 25 ME 27 O "TE TURE KARAREHE, 1893."

25. ME tuku whakaatu ia tangata whai kararehe kua pangia e te mate, kararehe ranei e whakaaohia ana kua pangia e te mate, ki te Kai-tirotiro Kararehe o te wawahanga takiwa e haere ai nga kararehe pera i roto, i nga haora e rua-tekau-ma-wahi i muri tonu i te wa i kitea ai i maharatia ai ranei i pa he mate pera ki aua kararehe, a me tiaki aua kararehe pera kia kua e uru atu ki etahi atu kararehe. Ka taea ia tangata ia tangata, e takahi ana i nga tikanga o tenei tekiona, ina ka whakataua te he ki runga ki a ia, te whiu kia utu i te whaine kia kua e iti iho i te £5 kia kua e hipa ake i te £50 mo ia ra mo ia ra i tureiti ai ia ki te whakarite i te tikanga i kiia nei kia mahia e ia.

27. Ko ia tangata nana nei i whiu, i tuku ranei i taua kai-whakahaere, i taua kai-mahi ranei kia whiu, i te mea kaore i whakaaetia e te Kai-tirotiro Hipi, i etahi kararehe kua pangia e te mate, ka tuku ranei kia marara haere nga kararehe mate i runga i tetahi whenua, ka whiu ranei, ka tuku kia haere noa te kararehe kua pangia e te mate i runga i tetahi huanui, ka taea kia whiua ia ki: utu ia mo ia ra mo ia ra i whiua i tukua kia haere, i tukua kia marara haere nga kararehe pera, i te whaine kia kua e hipa ake i te £50 kia kua e iti iho i te £2.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

OTA I RARO I TEKIONA 39 O "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894."

I ROTO I TE KOOTI WHENUA MAORI O NIU TIRENI.

Mo runga i tetahi pihi whenua e mohiotia ana ko Rangitatau 1d Nama 2, me te tono a Aropeta Tamumu, i tuhia i te 20 o nga ra o Hepetema, 1905, a i mahia (i runga i te whakaae a te Kawana i roto i tona kaunihera) i raro i tekiona 39 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

NOTEMEA kua uiuia taua tono e te Kooti Whenua Maori, a kua kitea i mahia etahi he me etahi pohehe, a i mahue etahi mea i roto i etahi ota a te Kooti e pa ana ki taua whenua:

Na, reira, tenei ahau, te Tumuaiki Kai-whakawa o taua Kooti, kua hainatia nei toku ingoa ki raro nei, i runga i te whakahaerenga me te whainga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia nei ki au e tekiona 39 o taua Ture, a hei tikanga e whakatikatika ana ai nga he, nga pohehe, me nga mea i mahue i roto i taua ota, ka whakatau—

1. Ko te ota wawahi i tuhia i te 16 o nga ra o Mei, 1889, me whakatikatika, ara me patu i roto i taua ota te ingoa o Hera Tamaiti, a me whakauru ki reira hei riiwhi mo taua ingoa ko te ingoa o Aropeta Tamumu kia uu ai ko ia tetahi o nga tangata no ratou taua whenua.

2. Ko te ota i tuhia i te 25 o nga ra o Akuhata, 1891, e whakatau nei i nga hea o ia o nga tangata no ratou taua whenua, me whakatikatika, ara me patu i roto i taua ota te ingoa o Hera Tamaiti, a me whakauru ki reira ko te ingoa o Aropeta Tamumu, a kia kotahi tona hea.

3. Ko te ota whakauru kai-riiwhi i tuhia i te 30 o nga ra o Oketopa, 1899, e mea nei kia whakaturia a Pura Makirika hei kai-riiwhi mo te paanga o Hera Tamaiti i roto i taua whenua, me whakakore.

4. Ko te ota wawahi i tuhia i te 11 o nga ra o Hepetema, 1901, me whakatikatika, ara me patu i roto i taua ota te ingoa o Pura Makirika, a me whakauru ki reira hei riiwhi mo taua ingoa ko te ingoa o Aropeta Tamumu.

I tukuna i raro i toku ringa, i tenei te 18 o nga ra o Nowema, 1905.

Na. HETA-METE, Tumuaiki Kai-whakawa.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 23 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai he tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakaturu i te tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakaha katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tukua mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Akarana, Tekiona 55, 1905-29.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai Rehita.

TE TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whakaputaina ana ki taua whakahaerenga.
40	He rihi (C.A. 1905-126) ..	23 o nga ra o Tihema, 1904	Orakei, Tekiona 3a me 3a2 West	Muri Watene Tautari, Mereia Kingi, Maki Waata, Tatarangi Wa'ene, Wiremu Watene Tautari, me Taoho Watene, o Orakei, ki a Thomas Coates, o Orakei ano.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Poneke, 28 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai nga tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakaturu i nga tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakaha katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tukua mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Poneke, Tekiona 55.]

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

NGA TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whakaputaina ana ki taua whakahaerenga.
1	He hoko (1905-265) ..	15 o nga ra o Nowema, 1905	Horowhenua, Waha-nga 10	Tiripa Hoani Meihana ki a William Edward Welch.
2	He hoko (1905-267) ..	16 o nga ra o Nowema, 1905	Haruatai Nama 11 ..	Hariata Pipito me Hokipere, ara Paraihe Tahurangi, ki a William Martin Simcox.
3	He mokete (1905-268) ..	1 o nga ra o Nowema, 1905	Kai-Iwi 6F Nama 5 ..	Pirihira Peina me Turere Peina ki te Government Advances to Settlers Office Superintendent.
4	He rihi (1905-269) ..	26 o nga ra o Akuhata, 1903	Porehira Kare, Tekiona 4 me 12	Mohi Parai (kai-riiwhi mo Te Awhi Parai) ki a A. W. G. Fitchett.
5	He mokete (1905-270) ..	10 o nga ra o Nowema, 1905	Kai-Iwi Nama 5c Nama 1	Pineaha Utiku ki te Kai-tiaki mo te Katoa.
6	He tukunga o nga moni reti (1905-271)	10 o nga ra o Nowema, 1905	Kai-Iwi Nama 5c Nama 1	Pineaha Utiku ki te Kai-tiaki mo te Katoa.

KOOTI WHAKAWA TUARUA KI HEHITINGI A TE 11 O NGA RA O HANUERE, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whakawa Tuarua ki Hehitingi a te 11 o nga ra o Hanuere, 1906, ki te uiui ki te whakatau hoki i nga tono whakawa tuarua mo runga mo nga whakataunga a te Kooti Whenua Maori e mau nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua tono me haere ki reira a taua ra.

I tuhia i tenei te 27 o nga ra o Nowema, 1905.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Poneke, 1905-46.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Whakataunga e tonoa nei hei whakawa tuarua.
1	Paranihia Tareha ara Panapa, na tona kai-whakahaere na A. L. D. Fraser (Na 109-31, 2/129)	Whitiatara	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 8 o nga ra o Hurae, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Pa eriki Hawaikirangi, kua mate.
2	Hapakuku Paewai me etahi atu (Na 109-29, 2/124)	Whitiatara (Manawatu Nama 6)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra a Hurae, 1902, i raro i wahanga-tekiona (10) o teki na 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."
3	Keita Ruta raua ko Hiraani te Hei (na to raua kai-whakahaere na Henry Ansell), (Na 109-23, 2/119)	Whitiatara (Manawatu Nama 6)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Hurae, 1902, i raro i wahanga-tekiona (10) o tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori 1894."
4	Arihi te Nahu, na tona roia na T. R. Ellison (Na 109-33, 2/131)	Whitiatara (Manawatu Nama 6)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Hurae, 1902, i raro i wahanga-tekiona (10) o tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."
5	Hotene Te Ruri (Na 109-25, 2/120)	Whitiatara (Manawatu Nama 6)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Hurae, 1902, i raro i wahanga-tekiona (10) o tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."
6	Kahu Inia raua ko Mereata Maaka (Na 109-27, 2/121)	Whitiatara (Manawatu Nama 6)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Hurae, 1902, i raro i wahanga-tekiona (10) o tekiona 14 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."
7	Wi Hakiwai (Na 142-31, 2/45) ..	Ngatarawa Nama 2E ..	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 25 o nga ra o Hurae, 1896, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Horiana Taituba, kua mate.
8	Anaru te Wanikau me etahi atu na to ratou kai whakahaere na A. L. D. Fraser (Na 81-15, 2/101)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
9	Matenga Pekapeka (Na 81-17, 2/102)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
10	Hera te Upokoiri (Na 81-17, 2/100)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
11	Ibata te Ngira me etahi atu (Na 81-11, 2/98)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
12	Erueti Arani me etahi atu (Na 81-9, 2/97)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
13	T. W. Lewis, roia mo Airini Tonore me etahi atu (Na 81-19, 2/103)	Koau	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 26 o nga ra o Hepetema, 1900, i runga i te whakawa take paanga.
14	David Scannell, roia mo nga kai-whakahaere me nga tamariki whangai a Hiraani te Hei (P 455, 2/147)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 18 o nga ra o P. puere, 1905, i whakaturia ia te Kai-tiaki o te Katoa hei kai-tiaki mo nga tamariki whangai a Hiraani te Hei, kua mate.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

PANUITANGA WHAKAATU KA TU TE HUI A TE POARI WHENUA MAORI O TE TAKIWA O TAI-RAWHITI KI TE WHIRIWHIRI I NGA TONO O TE KUPU APITI.

"TE TURE WHAKAHAERE I NGA WHENUA MAORI, 1900," ME ONA WHAKATIKATIKANGA.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te huihuinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tai-Rawhiti ki Kibipane, a te Mane, te 18 o nga ra o Tihema, 1905, i te 10 o nga haora i te ata, ki te whiriwhiri i nga tikanga o nga tono e mau ana i te Kupu Apiti i raro iho nei.

I tuhia i tenei te 25 o nga ra o Nowema, 1905.

T. W. PORTER, Tumuaki.

KUPU APITI.

Nga Ingoa o nga Poraka.	Te ahua o nga Mahi.
Kaiaua Nama 2A Kaiaua Nama 2B Kaiaua Nama 2C Waihora E	} Ki te whiriwhiri i nga tono kia whakaaetia kia tangohia enei whenua i runga i tikanga tiaki. Ki te whiriwhiri kia whakamaia he rihi ki a Waata Peere.

Karangā kia Huihui te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa i raro i nga Tikanga o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Maori, 1900."

Tari Whakahaere Whenua Maori,
Poneke, 23 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu he huinga o te Poari Whenua Maori Takiwa o Ikaroa ki Poneke, a te Taite, te 14 o nga ra o Tihema, 1905, i te 10 o nga haora i te ata, hei whakahaere i nga mahi katoa e whakatakotia tikatia ana ki tona aroaro i runga i ta te ture tikanga.

G. MAIR,
Tumuaki o te Poari Whenua Maori o Ikaroa.

Tangohanga o nga Tamariki hei Tamariki Whangai i raro i Tekiona 50 o "Te Ture Whakariterite i nga Kereme Whenua Maori Whakatikatika hoki i nga Ture Maori, 1901."

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Kihipane, 28 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua rehitatia e ahau te tangohanga o nga tamariki hei tamariki whangai, kua whakahuatia nei te whakaaturanga i raro iho nei, i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakariterite i nga Kereme Whenua Maori Whakatikatika hoki i nga Ture Maori, 1901."

Na HONE PURUKINI,
Kai-Rehita.

WHAKAATURANGA O TE TANGOANGA.

Te Tangata e tango ana.	Nga Tangata e tangohia ana.
Hirini Nui .. Hariata Wahapeka ..	Tame Patareti. Kauna Paratene.

PANUITANGA.

PEEKE TIAKI MONI I NGĀ POUTAPETA.

1. E TUWHERA ana he Peeke Tiaki Moni i ia ra, i ia ra, mo te mahi Utu Moni mo te mahi Utu Moni hoki te nuinga o nga Poutapeta Whakaputa Ota Moni i Niu Tirenī, i roto i nga haora i whakahaerea ai te Mahi mo nga Ota Moni.
2. Ko te Moni Hua e riro ana i te Kai-tuku Moni e £3 10s. i roto i te £100 mo nga moni tae atu ki te £200 e tukua ana e ia ki te peeke pera takoto ai, ki te neke ake nga moni i tukua peratia i te £200, tae atu ki te £500, ka heke iho te moni hua ki te £3 i roto i te £100. Kaore e utua ana he moni hua mo nga moni i neke ake i te £500 o te kaute kotahi.
3. E tino tau ana ki runga ki te Kawanatanga tonu te tikanga mo te utu hohoro i nga moni kua tukua e nga Kai-tuku Moni ki ana Peeke takoto ai.
4. Ka ahei te Kai-tuku Moni ki tetahi Peeke Tiaki Moni a te Poutapeta, ki te tuku moni ki tetahi atu o nga Peeke pera i roto i tana Takiwa Poutapeta takoto ai, ka ahei ano hoki ia ki te tango mai i tana moni i roto i tetahi Peeke Tiaki Moni i te Poutapeta i roto i te Takiwa na e marama ana hei tononga atu mana.
5. E Kore itawa e Whakina nga ingoa o nga Kai-tuku moni ki nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, te nuinga ranei o nga moni i tukua atu e ratou ki te Peeke takoto ai.

6. Ka ahei nga Tamariki, ki te tuku moni ki te Peeke pera takoto ai, ka ahei ranei kia tukua he moni ki te Peeke i runga i a ratou ingoa. Ki te maha atu o ratou tau i te whitu nga tau ka pena ano te tikanga mo ratou me te tikanga e whakahaerea atu ana ki te hunga kua pakeke; engari ia e kore nga tamariki pera e ahei te tango atu i ana moni kia tae ra ano o ratou tau ki te whitu nga tau.
7. Ka ahe, zia whakatuwheratia he Kaute Tukunga Topu i runga i te ingoa o te hunga tokorua, maha atu ranei mo te taha ki a ratou, mehemea ehara ano ratou i te Kai-tuku Moni i runga i te tikanga topu, motu-hake ranei.
8. Ko nga tono katoa e pa ana ki te tikanga whakahaere i te mahi o nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, me nga utu ki ana tono, e puta utu-kore ana i roto i te meera.
9. Ki te hiahia te tangata kia whakamaramatia atu etahi atu kupu mo runga i te mahi whakahaere i nga Peeke Tiaki Moni, ka taea ana te tono atu ki te Rangatira o tetahi Poutapeta, te tono atu ranei ki.

TE HEKERETARI,
I te Tino Poutapeta, i Poneke.

Te Tino Poutapeta,
24 o Nowema, 1904.

PANUITANGA.

HE whakaatu tenei kia mohiotia ai ka taea nga Pukapuka kua whakahuatia i raro iho nei te tono atu i a Kai-ta a te Kawanatanga i Poneke, ina tae mai te utu e tika ana, e pai ana te tuku Pane Kuini mai, noti o te Poutapeta, Ota Moni ranei.

Me ta whakaatu mai hoki te poutapeta e tata ana ki te kainga ina ka tubia mai te pukapuka ki te Tari o te Kai-ta a te Kawanatanga:—

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1886. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1888. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o nga tau 1890-91. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1892. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1893. Ko te utu 2s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1896. Ko te utu 2s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1897. Ko te utu 1s.

Te *Kahiti* Itarangi Ingoa o nga tangata i wehea nei he rahui mo ratou i roto i te Poraka o Wainarimo. Ko te utu 1s.

Nga korero Paremete 1881 tae mai ki nananei, te utu mo ia pukapuka mo ia pukapuka pera, mo ia tau, he 6d.

Te Ora mo te Maori: Na Hemi Henare Popi. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka Itarangi Ingoa o nga tangata o ia Wawabanga o ia Wawabanga o te Awarua Poraka, whakaatu hoki i nga hea o ia tangata o ia tangata. Ko te utu 10s.

Nga Taita Korero Whakapapa a te Maori, me nga Karakia o Nene. Na Hone Waiti i mahi. Pukapuka Tua-ono. Ko te utu 7s. 6d.

Te Tiriti o Waitangi. He tino taunira tenei. Ko te utu 5s.

Nga Huarahi Whakahaere o te Kooti Whenua Maori, he mea ta ki te reo Maori. Ko te utu 1s.

Huarahi Whakahaere Apiti atu ki nga Huarahi Whakahaere o te Kooti Whenua Maori. Ko te utu 6d.

Karakia mo te ra (te 20 o nga ra o Hune) i whiwhi ai Te Kuini i te Karauna o Ingarangi. Ko te utu 6d.

Nga Tikanga Whakahaere i raro i Wahi II. o Wananga 11, o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea ta ki te reo Maori. Ko te utu 6d.

Nga Huarahi Whakahaere i raro i nga tikanga o "Te Ture Taone Maori, 1895." Ko te utu 6d.